

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้อ่านคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้ภาพประกอบกับการเรียนโดยไม่มีภาพประกอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในชนบท ว่าจะมีผลในด้านการพัฒนาคำศัพท์และมีความคงทนในการจำอย่างไรหรือไม่

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ๓ จากโรงเรียนบ้านแก่งเรียง โรงเรียนเหมืองสลักพระ และโรงเรียนบ้านเจ้าแฉกร ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด ๑๕๐ คน โดยแบ่งนักเรียนแต่ละชั้นออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ ๒๕ คน และควบคุมให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกันมากที่สุดในเรื่องความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย อายุ และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง เรียนคำศัพท์ภาษาไทย โดยมีภาพประกอบคำศัพท์นั้น ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนคำศัพท์จากบัตรคำอย่างเดียวโดยไม่มีภาพประกอบ ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มของแต่ละชั้นเรียนเนื้อหาอย่างเดียวกัน ใช้เวลาเท่ากัน วิธีการสอนคล้ายกัน สอนโดยครูคนเดียวกัน และในวันเวลาที่ทำการสอนใกล้เคียงกัน มีการทดสอบทันทีหลังจากการสอนครั้งหนึ่ง และเมื่อถึงช่วงเวลาทางออกมา ๑ อาทิตย์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบความมีนัยสำคัญของผลต่างค่าเฉลี่ยของการทดสอบค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบครั้งแรก ปรากฏว่าการเรียนคำศัพท์โดยใช้ภาพประกอบได้ผลดีกว่าการเรียนโดยไม่มีภาพประกอบ จากการทดสอบครั้งที่ ๒ ผลของ

การเรียนโดยใช้ภาพประกอบและไม่ใช้ภาพประกอบไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบ ผลการสอบครั้งแรก และครั้งที่สองของกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพประกอบ ปรากฏว่าผลการ ทดสอบครั้งแรกดีกว่าการทดสอบครั้งที่สอง ทั้งคั่นทดสอบค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ

๐.๐๕

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล มีข้อสังเกตเป็น ๒ ประการ คือ

ประการแรก ในค่านการเรียนรูค่าศัพท์ไวยากรณ์ ถ้าใช้ภาพประกอบการสอน ทำให้มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดีกว่าไม่ใช้ นักเรียนที่เรียนโดยมีภาพประกอบคำศัพท์ สามารถจำคำศัพท์ได้จำนวนมากกว่า ทั้งนี้จากการสังเกตขณะการสอน พบว่าภาพช่วยเรา ความสนใจแก่นักเรียนไวยากรณ์ นักเรียนตั้งใจเรียน และมีช่วงความสนใจนานกว่ากลุ่มที่ สอนด้วยบัตรคำแต่เพียงอย่างเดียว นักเรียนกล้าที่จะแสดงออกโดยเล่าประสบการณ์ ของตนให้เพื่อนฟังโดยใช้ภาพเปรียบเทียบ และมีความเข้าใจในคำศัพท์ที่นักเรียนไม่เคย เห็นมาก่อนได้ดีกว่าที่จะให้จินตนาการเอาเองจากคำบอกเล่าของครูแต่อย่างเดียว เช่น คำ พญานาค นาก ปลาฉลาม เต่าตนุ เป็นต้น และสำหรับสภาพการเรียนการสอนใน ชั้นมท เด็กนักเรียนไม่ค่อยได้มีโอกาสเรียนด้วยอุปกรณ์การสอนช่วยมากนัก ภาพที่นำไป ใช้ทดลองจึงเป็นสิ่งที่เรียกร้องความสนใจได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ภาพที่ใช้ประกอบการสอนจึงเป็นสิ่งจูงใจ ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจใน การเรียนและเกิดการเรียนรู้อีกได้ ถ้าจะพิจารณาในแง่ของจิตวิทยาการเรียนรู้อีกถือว่า การจูงใจนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยเพิ่มกำลังของตัวเราเพื่อช่วยทำให้เกิดการ รับรู้ขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจูงใจเหมาะที่จะใช้กับเด็กในวัยนี้ ซึ่งมีช่วงความสนใจ สั้น ผลข้อนี้จึงสนับสนุนผลการวิจัยที่ผ่านมาของนักเรียนโสตทัศนศึกษาที่ว่า

๑. ภาพช่วยจูงใจและเร้าความสนใจในเนื้อหาบทเรียน
๒. ภาพช่วยทำให้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านหรือได้ยินสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและถูกต้อง
๓. ภาพช่วยรวมความสนใจของนักเรียน ทำให้มีความตั้งใจในการเรียน
๔. ภาพช่วยอธิบายความเป็นจริง

ประการที่ ๒ จะเห็นว่าเมื่อถึงช่วงเวลาหลังการสอนมาระยะหนึ่ง นักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างในด้านการเรียนคำศัพท์นั้น คือสามารถจำคำศัพท์ที่สอนไปได้พอ ๆ กันทั้งสองกลุ่ม และผลจากการทดสอบครั้งแรกของกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพประกอบคือความลจากการทดสอบครั้งที่ ๒ อย่างเห็นได้ชัด แสดงว่าการสอนโดยใช้ภาพไม่มีอิทธิพลต่อความคงทนในการจำมากกว่าการสอนโดยไม่ใช้ภาพเลย ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าวิธีการที่ใช้ทดสอบครั้งนี้เป็นการสอนเพื่อดูปริมาณในการจำคำศัพท์มากกว่าคุณภาพ โดยสอนคำศัพท์ ๒๐ คำให้นักเรียนเรียนใน ๑ ชั่วโมง ซึ่งอาจจะมากเกินไปสำหรับการสอนตามปกติ การฝึกฝนให้สะกดหรืออ่านคำก็มีบ้าง แต่ไม่มากครั้งเท่ากับการสอนธรรมดา อีกทั้งมิได้มีการสอนซ้ำหรือทบทวนหลังจากการสอนครั้งแรกเลย ดังนั้นไม่ว่าจะใช้ภาพหรือไม่ใช้ภาพช่วยในการสอน ก็มีได้มีผลต่อความคงทนของความจำ ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนมากกว่า มีกฎทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้และความจำของนักจิตวิทยาชาวเยอรมัน ชื่อ Ebbing huas สนับสนุนผลการวิเคราะห์ข้อนี้ เขากล่าวว่า^๒ อัตราของความจำจากการเรียนรู้อาจจะลดลงเรื่อย ๆ แต่จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับ

๑. การจัดกิจกรรมการเรียน ถ้ายิ่งดีเท่าใดก็จะทำให้ความจำคงทนมากขึ้นเท่านั้น

^๒ H.J. Eysenack, W. Arnold, R. Meili, Encyclopedia of Psychology, (Vol. 2, 1967), p. 249.

๒. สิ่งที่เราเรียนมีความหมายต่อความเข้าใจและประสบการณ์ของผู้เรียนเพียงใด ถ้ามีความหมายต่อผู้เรียนน้อย ก็จะทำให้ล้มเร็ว

๓. วิธีการรับรู้นั้นเป็นอย่างไร ถ้าเรียนสิ่งที่มีความหมาย แต่ใช้เวลาศึกษาอย่างรวดเร็ว ก็จะทำให้ล้มได้ง่ายพอ ๆ กับการเรียนสิ่งที่ไม่มีความหมาย แต่ศึกษาอย่างระมัดระวัง

สรุปแล้ว การวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียงครึ่งหนึ่งที่ว่า การใช้ภาพประกอบการสอนคำศัพท์ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในชนบท ทำให้มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ไต่ดีกว่าการไม่ใช้ภาพประกอบการสอน ในแง่ที่เป็นสิ่งจูงใจ และเร้าความสนใจให้นักเรียนตั้งใจในการเรียนมากขึ้น แต่ในแง่ความคงทนในการจำแล้ว ภาพไม่มีอิทธิพลต่อความจำในการเรียนคำศัพท์เลย ความจำของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการสอน และวิธีการสอนของครูมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

มีข้อสังเกตที่ได้จากการทดลอง จึงขอนำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ภาพที่ใช้ประกอบการสอนคำศัพท์ ถ้าเป็นภาพที่ครูผู้สอนผลิตขึ้นใช้เองไม่จำเป็นจะต้องเหมือนจริงทุกประการ อาจจะเป็นภาพวาดอย่างง่าย ๆ หรือเป็นภาพการ์ตูน แต่ควรมีสีสวยงามเพื่อเป็นการจูงใจเด็กให้สนใจในการเรียน

๒. การสร้างภาพประกอบเพื่อเรียนคำศัพท์นั้น ควรจะแยกภาพและตัวหนังสือออกเป็นคนละบัตรกัน เพื่อประโยชน์ในการนำมาใช้เป็นกิจกรรมการสอนในการฝึกฝนนักเรียน

๓. การเขียนบัตรคำต้องใช้ตัวอักษรชัดเจน มีหัวหาง เห็นได้ชัด มิฉะนั้นจะทำให้เด็กอ่านผิด เช่น ค เห็นเป็น ก เป็นต้น

๔. ในการสอนคำศัพท์ครั้งหนึ่ง ๆ สำหรับชั้นประถม ไม่ควรให้คำใหม่
ที่อะมาก ๆ ทั้งนี้จะได้มีเวลาฝึกฝนมากขึ้น และขณะเดียวกันก็ทบทวนคำเก่าที่สะกดได้
แล้วควย เพื่อนักเรียนจะได้จำคำศัพท์นั้นได้นาน

๕. ควรสนับสนุนการใช้ภาพเป็นอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนชนบทให้มาก
ยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรม
และวิธีการสอนที่ดีของครูอีกควย

๖. เนื่องจากภาพเป็นวัสดุที่หาได้ง่าย มีแหล่งที่มามากมาย ที่ทิ้งเปลวัก
มีมาก ดังนั้นควยจะมีศูนย์ตามแต่ละจังหวัดหรืออำเภอที่เป็นแหล่งเก็บสะสมหรือรับบริจาค
ภาพ และถามึงงบประมาณพอักจัดคนิกเอาไว้ให้เรียบร้อย เพื่อเป็นบริการและสนับสนุนให้
ครูนำไปใช้หรือแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับครูในชนบท
ซึ่งไม่ค่อยมีโอกาสจะจัดหามาใช้ได้

ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ได้เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาตอนต้น ในการเรียนคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้ภาพประกอบการสอน และการไม่ใช้
ภาพประกอบการสอน สำหรับผู้ที่สนใจทำการวิจัยครั้งต่อไปมีเรื่องที่จะเสนอแนะ ดังนี้

๑. การวิจัยผลการใช้ภาพในการสอนคำศัพท์ ควรจะได้ทำต่อไปสำหรับ
วิชาอื่นหรือระดับชั้นอื่น หรือเด็กกลุ่มอื่น เช่น นักเรียนชาวเขา ในการทดลองสอนควยจะ
ให้มากครั้งกว่านี้ และมีการติดตามผลโดยการทดสอบอีก ๒ - ๓ ครั้ง เพื่อดูผลต่อความจำ
ของนักเรียน

๒. วิจัยเกี่ยวกับขนาดของภาพที่พอเหมาะต่อการสอนหน้าชั้น

๓. ควยจะมีการวิจัยผลการใช้ภาพต่อการเรียนในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ให้
มากขึ้น เพราะจากคำกล่าวที่ว่า "รูปภาพรูปเดียวแทนคำพูดได้พันคำ" ก็ยังไม่เป็นที่สรุป
ได้แน่นอนทั้งหมด เช่นในคานความเข้าใจในเรื่องราวที่อ่าน การจับจุดสำคัญของเรื่อง เป็นต้น

๔. วิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ โดยใช้ภาพประกอบให้มากขึ้น เพราะภาพเป็นอุปกรณ์การสอนที่ควรได้รับการสนับสนุน และเหมาะสมกับสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนไทยในปัจจุบัน

๕. สำหรับการวิจัยอื่น ๆ ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วัสดุพื้นบ้านมาเป็นอุปกรณ์การสอน เพื่อสนับสนุนให้ครูโดยเฉพาะครูในโรงเรียนชนบทใช้อุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย